

Remissvar till SOU 2023:84 *En hållbar bioekonomistrategi - för ett välmående fossilfritt samhälle* och delbetänkandet SOU 2023:15 *Förnybart i tanken, Ett styrmedelsförslag för en stärkt bioekonomi*

Statistiska centralbyråns (SCB:s) yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet som statistikproducent.

Delbetänkande SOU 2023:15: SCB har inget att invända mot förslaget.

1. Sammanfattning av SCB:s synpunkter

SCB har tagit del av remissen och lämnar följande synpunkter:

Slutbetänkande SOU 2023:84: SCB välkomnar utredningens förslag om att ge SCB i uppdrag att ta fram statistik som kan hjälpa till att mäta bioekonomistrategins potentiella bidrag till ett välmående fossilfritt samhälle. Inom den i slutbetänkandet föreslagna kostnadsramen kommer stora delar av statistiken vara möjlig att utveckla och därefter årligen producera, detta gäller de delar som handlar om att ta fram, kontinuerligt uppdatera och sammanfatta en input-output analys av bioekonomin och att ta fram en metod för att ta fram årlig redovisning av bioekonomins totala substitutionsnytta. Däremot ser SCB att det inte kommer att vara möjligt att förbättra metoden för andelsuppskattningarna per bransch på regional nivå inom den i SOU 2023:84 föreslagna kostnaderna. SCB kan inom de föreslagna kostnaderna utreda och presentera en kostnadsuppskattning för metodförbättringar för regional nivå.

2. Definitioner och nuvarande statistik om bioekonomi

Definitionen av bioekonomi är i dagsläget bred (s. 41 i SOU 2023:84) och inkluderar alla sektorer och system som förlitar sig på biologiska resurser. Nuvarande statistik om bioekonomi visar hur stor andel av ekonomin som producerar eller förädlar/förvaltar biomassa på olika sätt. Det är alltså ett produktionsperspektiv, och statistiken visar inte

användning eller eventuell substitutionsnytta genom denna användning. Nuvarande statistik belyser inte underliggande miljöproblem eller målkonflikter kring natur- och kulturvärden av olika slag kopplat till själva produktionen.

Bioekonomistrategins övergripande mål inkluderar tre delar: resurs-effektivitet, motståndskraft och konkurrenskraft. Begreppet resurs-effektiv förklaras bland annat med orden hållbarhet, klimatnytta och cirkularitet. Motståndskraft syftar på en hög självförsörjningsgrad av *försörjningskritiska* varor och tjänster. Konkurrenskraft syftar på att bioekonomin växer *på bekostnad av den fossilbaserade ekonomin*, både nationellt och internationellt.

SCB håller med om utredningens bedömning att det finns behov av ny statistik och förbättrade metoder för framställning av statistik om bioekonomi. Med nuvarande definition av bioekonomi är det dock inte säkert att statistiken helt kommer att avse strategins övergripande och kvantitativa mål. Bioekonomin som den är definierad i dag kan innehålla varor som varken är försörjningskritiska, ersätter fossilbaserade varor eller är hållbart producerade. Det skulle därför behöva bli tydligare vad som ska fångas upp av den nya statistiken för att rätt företeelser ska kunna belysas.

3. Kvantitativa mål

I utredningen föreslås kvantitativa mål som ska följas upp, flertalet av SCB. Nedan sammanfattas SCB:s synpunkter på de kvantitativa målen och hur de ska följas upp.

3.1. ”Bioekonomins förädlingsvärde har ökat med 60 procent”

Vad gäller det kvantitativa målet om ett *ökat förädlingsvärde med 60 procent till 2040* skulle vi gärna se en tydligare beskrivning av hur detta mål faktiskt bidrar till det övergripande målet om ökad *resurseffektivitet, konkurrenskraft* och *motståndskraft*. Som nämns i utredningen kan ett ökat förädlingsvärde uppstå genom billigare insatsvaror som i vissa fall kan innebära ökade utsläpp. Det kan också uppnås på grund av en högre efterfrågan på varor och tjänster som varken är försörjningskritiska eller ersätter fossilbaserade varor.

3.2. ”Bioekonomins substitutionsnytta har ökat med 50 procent”

Utredningen föreslår att SCB ska ta fram ny statistik som mäter bioekonomins substitutionsnytta. Vi ser detta som ett viktigt men svårt uppdrag som kräver mycket tid och resurser.

I april 2024 slutlevererade SCB regeringsuppdraget om exportens climateffekter. I detta regeringsuppdrag gjordes en ansats för att

beräkna substitutionseffekter. Några viktiga typer av antaganden behövdes göras gällande substitution:

1. *Vilken* produktion i utlandet ersätter den svenska exporten?
2. I *vilken utsträckning* bidrar den svenska exporten till att ersätta produktion i utlandet?
3. I vilken utsträckning leder exporten till en totalt ökad världsmarknad?

Statistik togs fram för tre scenarier om vilken utländsk produktion som svensk export ersätter, under antagandet att svensk export helt och hållet ersätter den utländska produktion inom samma produktgrupp. Statistiken presenterades för 49 produktgrupper enligt Standard för svensk produktindelning efter näringsgren, SPIN (som är jämförbar med Standard för svensk näringsgrensindelning, SNI). En viss del av statistiken som togs fram i detta regeringsuppdrag kan användas för att säga något om hur växthusgasutsläppen från export av svenska produkter inom bioekonomin står sig jämfört med växthusgasutsläppen från utländsk produktion inom samma produktgrupp. Detta gäller för de produktgrupper som ligger helt inom bioekonomin. Dock säger denna statistik inget om hur bioekonomin ersätter en fossilbaserad ekonomi.

Statistiken som redovisades inom regeringsuppdraget bedöms ha ändamålsenlig kvalitet, men uppfyller inte kraven för att klassificeras som officiell statistik. Det beror på att statistiken avser *hypotetiska* situationer genom s.k. kontrafaktisk analys (vad hade producerats om Sverige inte hade exporterat denna vara?).

3.3 ”Bioekonomins exportvärde har ökat med 100 procent”

Vad gäller det kvantitativa målet om ett *ökat exportvärde med 100 procent till 2040* gäller samma synpunkter som avsnitt 3.1.

3.4 ”Minst 50 procent av regionerna har ökat antal förvärvsarbetande inom bioekonomin med minst två procent” och ”Minst 85 procent av regionerna har ökat förädlingsvärdet inom bioekonomin med minst 60 procent”

Det skulle innebära en stor resursåtgång för SCB att förbättra metoden gällande att bryta ner andelsuppskattningarna per bransch på regional nivå. Utvecklingsarbetet av multiregionala input-output tabeller (MRIO) har inte färdigställts, och därmed kan inte resultat eller metoder därifrån appliceras på förbättrade andelsuppskattningar för regional bioekonomi. I SCB-rapporten Bioekonomi - Utveckling av ny regional statistik 2018 beskrivs hur arbetet med förbättrade nycklar skulle förutsätta ett regionalt samarbete. I SOU 2023:84 nämns också Främja regionala nätverk inom bioekonomi som en av 17 punkter om åtgärder innan beslut om handlingsplan kommer. Med nuvarande förutsättningar ser inte SCB att det kommer vara möjligt att förbättra metoden för andelsuppskattningarna per bransch på regional nivå inom

den för SCB föreslagna kostnadsramen i SOU 2023:84. Det SCB däremot kan göra för de föreslagna kostnaderna är att utreda och presentera en kostnadsuppskattning för metodförbättringar på regional nivå.

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande generaldirektör Magnus Sjöström i närvaro av och avdelningschef Elisabeth Hopkins samt sektionschef Annika Damm, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Magnus Sjöström

Annika Damm

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Visma Addos säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Undertecknare

ANNIKA DAMM
gI4iBUflXq9BzrQi76FvFw
2024-08-21 07:17:42Z

MAGNUS SJÖSTRÖM
Biträdande generaldirektör
g4bV/3D65Qf33JD28UuVZg
2024-08-21 08:27:15Z

Dokument i försändelsen

Remissvar Dnr A2024_2141 SOU 2023_84 En hållbar bioekonomistrategi samt SOU 2023_15 Förnybart i tanken.pdf SHA256:
25a51afe75ea63f5c72c6bf85c2c30423b850db3ac0d8bf3f03f31de3d812126

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Visma Addo. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet
Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Visma Addo signeringstjänst.